MOISION RANTAPUISTON LUONTOSELVITYS SALOSSA

FM (biologi) Turkka Korvenpää
27.8.2025

Envibio

Sisällys:

1. JOHDANTO 3
2. ALUEEN YLEISKUVAUS 4
3. LUONTOTYYPIT JA KASVILLISUUS 5
4. PESIMÄLINNUSTO 8
4.1 Menetelmät 8
4.2 Tulokset ja johtopäätökset 8
5. LEPAKOT 10
5.1 Menetelmät 10
5.2 Tulokset ja johtopäätökset 11
6. MUU LAJISTO 14
7. YHTEENVETO 15
8. KIRJALLISUUS JA LÄHTEET 15

Kannen kuva: Laaja viitapihlaja-angervokasvusto pohjoisimman rakennuksen (rakennus 5) puutarhassa.

Pohjakartat ja ilmakuvat: © Maanmittauslaitos 08/2025

Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy
Hanhenkaari 10 as 16
21420 Lieto
Puh. 045-6793602
www.envibio.net

1. JOHDANTO

Salon kaupunki tilasi Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy:ltä luontoselvityksen Salon kaupunkikeskustassa sijaitsevasta Moision rantapuistosta (kartta 1). Selvitystä voidaan hyödyntää alueen asemakaavan muutostyössä.

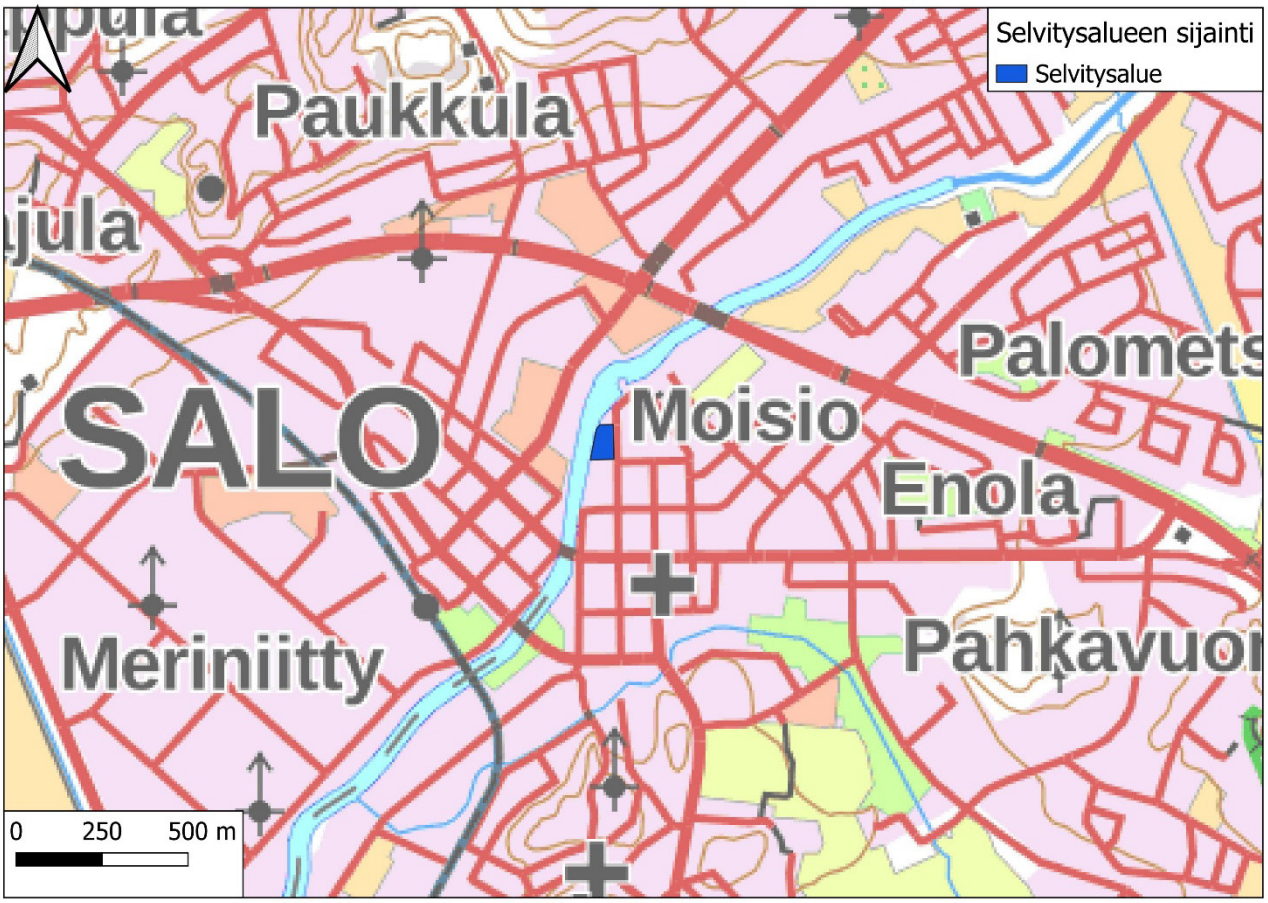

Kartta 1. Selvitysalueen sijainti.

Luontoselvityksen tarkoituksena on kartoittaa alueen luontoarvot ja arvioida niiden vaikutusta maankäyttöön. Työhön sisältyvät seuraavat osat:

- kasvillisuus- ja luontotyyppikartoitus
- lepakkokartoitus
- pesimälinnustokartoitus
- liito-oravakartoitus
- muiden uhanalaisten, silmälläpidettävien ja EU:n direktiivilajien esiintymien selvitys

Suomen Lajitietokeskukselle tehtiin aineistopyyntö alueelta ja sen lähiympäristöstä ennestään tunnetuista lajiesiintymistä (Suomen Lajitietokeskus 2025). Selvityksen teki FM (biologi) Turkka Korvenpää, ja siihen liittyvät maastotyöt tehtiin touko-elokuussa 2025.

2. ALUEEN YLEISKUVAUS

Selvitysalue (pinta-ala noin 0,6 ha, kartta 2) sijaitsee Salon kaupunkikeskustassa Moisiossa. Se rajoittuu etelässä Siltavoudinkatuun, idässä Rummunlyöjänkatuun, pohjoisessa Siltavoudinpuistoon ja lännessä Salonjoen itärantaa seurailevaan kevyen liikenteen väylään. Alueella on useita hylättyjä rakennuksia villiintyneen puutarhan keskellä. Kaikki rakennukset ovat hyvin huonokuntoisia. Osa niistä on lukittuja, mutta osan ovet on murrettu auki, ja rakennusten sisätiloissa on vietetty aikaa. Aluetta ympäröivä puinen aita on niin ikään huonossa kunnossa.

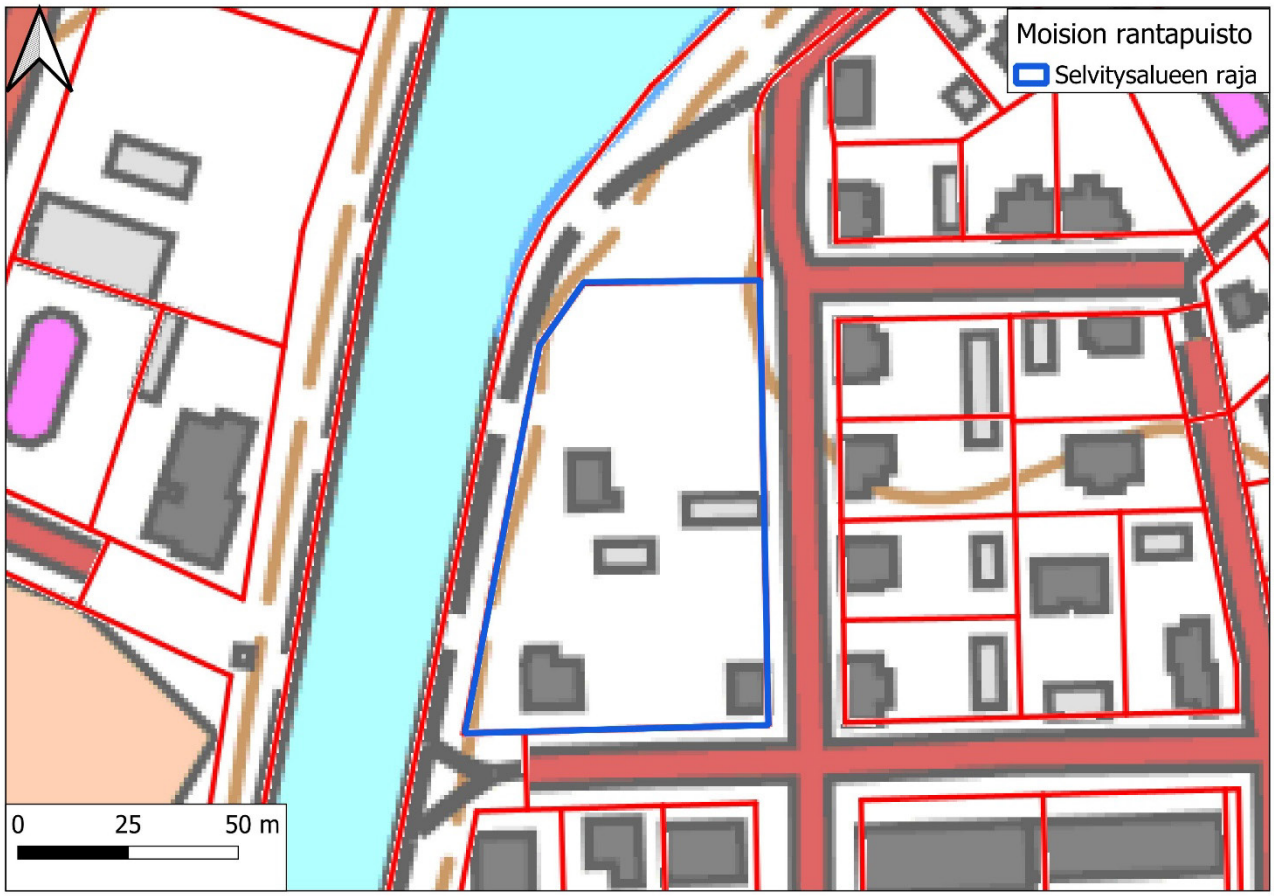

Kartta 2. Moision rantapuisto maastokartalla.

3. LUONTOTYYPIT JA KASVILLISUUS

Luontotyyppi- ja kasvillisuuskartoitus perustuu 22.5.2025, 9.6.2025, 18.6.2025 ja 15.7.2025 suoritettuihin maastokäynteihin. Selvitysaluetta (kartat 2-3) ei jaettu erillisiin kuvioihin, sillä se koostuu kokonaisuudessaan hylätystä puutarhasta. Alue on siten ihmisen voimakkaasti muokkaamaa kulttuuriympäristöä, eikä siellä ole luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnin (luontotyyppienuhanalaisuus.ymparisto.fi/lutu/#/, Kontula & Raunio 2018a ja b) mukaisia luontotyyppejä, metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä, luonnonsuojelulain suojaamia luontotyyppejä, vesilain suojaamia pienvesiä tai METSO -kriteerit täyttäviä kohteita.

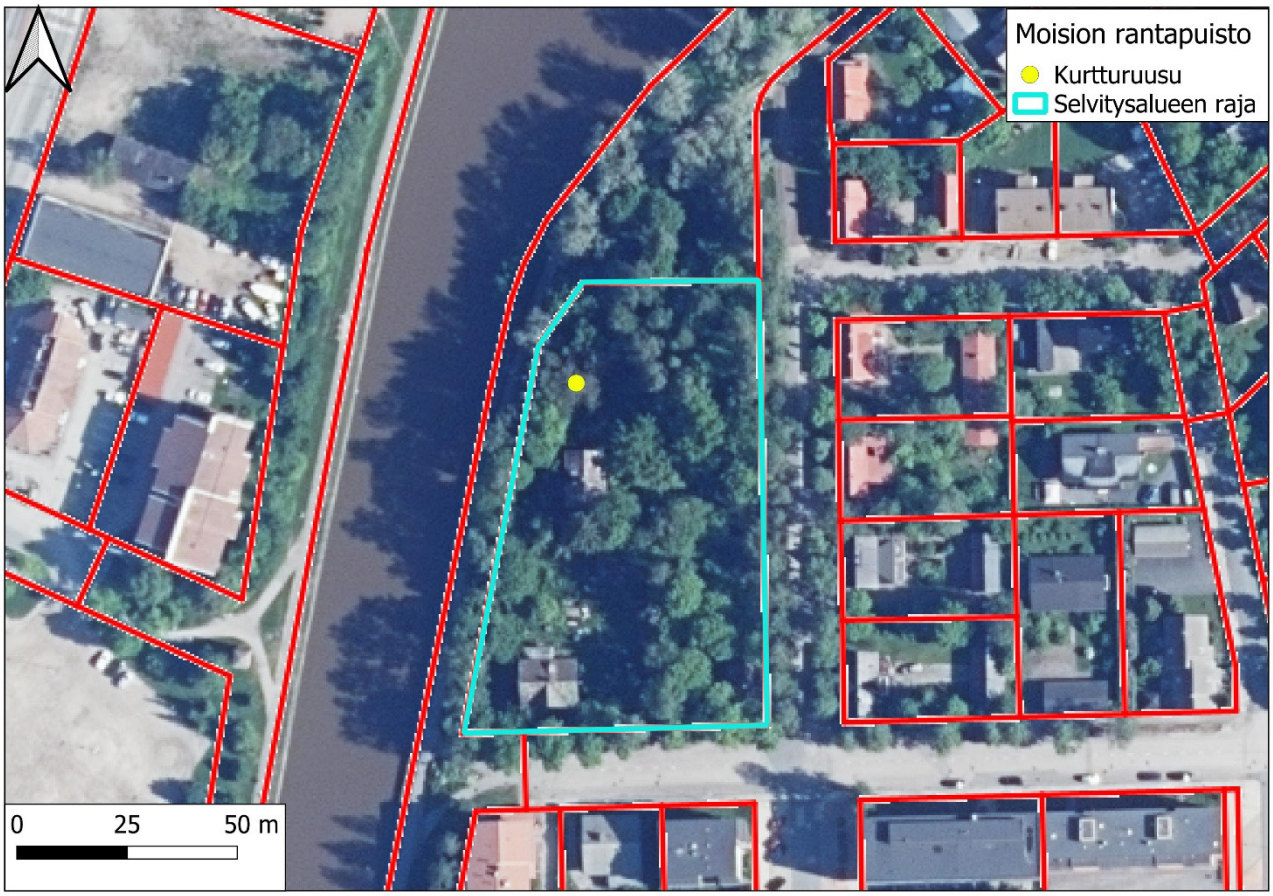

Kartta 3. Selvitysalue ja kurtturuusu ilmakuvalla.

Alueen lounaiskulmassa sijaitsevan rakennuksen vieressä on vielä avoimena säilynyttä pihaa (kuva 1), jolla kasvaa mm. valkoapilaa, nurmirölliä, isonokkosta ja ketohanhikkia sekä viljelyjäänteinä tarha-alpia, suikeroalpia ja peurankelloa. Pihalla lojuu autonrenkaita, muoviputkia, betonin kappaleita ynnä muuta tavaraa. Muu osa Moisio rantapuistosta on selvästi puustoisempaa ja pensaikkoisempaa villiintynyttä puutarhaa (kuvat 2-3) hylättyjen rakennusten ympärillä. Monilajiseen istutusperäiseen puustoon ja pensastoon kuuluvat

esim. lumimarja, hevoskastanja, tarhaomenapuu, marjakuusi, syreeni, aitaorapihlaja, valkoherukka, karviainen, saarni, tammi, jokin pihtalaji, juhannusruusu, siperianhernepensas, kiiltotuhkapensas, isotöyhtöangervo (laaja kasvusto), viitapihlaja-angervo (laaja kasvusto, kannen kuva), rauduskoivu, isotuomipihlaja, terttuselja, punalehtiruusu ja kurtturuusu (kartta 2). Puutarhassa on yksi koivupökkelö ja muutama maahan kaatunut puu. Ruohovartisia viljelyjäänteitä esiintyy selvästi vähemmän. Niihin kuuluvat aiemmin mainittujen lajien lisäksi mm. ukonkello, vuohenkello, varjolilja, vuorenkilpi, puistolemmikki, jalokiurunkannus ja kevätesikko. Pääosin kenttäkerrosta hallitsevat tavalliset rehevien pensaikoiden ja joutomaiden luonnonkasvit. Alueella tavataan runsaasti kyläkellukkaa ja vuohenputkea, joiden ohella lajistoon kuuluvat mm. pelto-ohdake, koiranheinä, peltokorte, isonokkonen, koiranputki, rönsyleinikki, puna-ailakki ja vadelma. Vaahteran pieniä siementaimia on erityisen paljon.

Kuva 1. Avointa pihaa Moision rantapuiston lounaisosassa.

Kuvat 2-3. Moision rantapuiston pohjoisosaa rakennuksista pohjoiseen.

4. PESIMÄLINNUSTO

4.1 Menetelmät

Pesimälinnustoa kartoitettiin kolmella maastokäynnillä touko-kesäkuussa (taulukko 1). Sää oli kaikkina aamuina linnustokartoitukselle suotuisa. Lisäksi linnustoa havainnoitiin muun maastotyön ohessa. Käytössä olivat myös Suomen Lajitietokeskuksen aineistot.

Laskentamenetelmänä käytettiin sovellettua kartoituslaskentaa. Selvitysalue käveltiin niin tiheästi läpi, että ainakin kaikki laulavat lintuyksilöt voitiin kohtuullisella varmuudella havaita. Kaikki havainnot uhanalaisista, silmälläpidettävistä, EU:n lintudirektiivin I-liitteeseen sisältyvistä ja harvalukuisista lajeista merkittiin kartalle. Havainnoista kirjattiin muistiin laji, sukupuoli (jos mahdollista määrittää), yksilömäärä ja tieto käyttäytymisestä (laulava koiras, poikasille ruokaa kuljettava emo, varoitteleva lintu, pari ym.). Selvästi yli lentävät linnut jätettiin huomioimatta. Yleisistä lajeista kirjattiin muistiin ainoastaan tieto siitä, että laji kuuluu pesimälinnustoon. Apuvälineinä käytettiin kiikaria, GPS-laitetta sekä etukäteen tulostettuja suurimittakaavaisia karttoja.

Taulukko 1. Lintulaskentapäivät, laskenta-ajat ja vallinnut säätila.

Päivä	Laskenta-aika	Sää
22.5.2025	10.00-10.36	Lämpötila +10 ºC, tuuli 4 m/s, pilvisyys 8/8
9.6.2025	7.31-7.44	Lämpötila +11 ºC, tuuli 3 m/s, pilvisyys 8/8
18.6.2025	8.33-8.43	Lämpötila +17 ºC, tuuli 2 m/s, pilvisyys 2/8 → 3/8

Tehdyt lintuhavainnot vietiin paperikartoilta paikkatieto-ohjelmistoon erotellen eri laskentakertojen havainnot toisistaan. Reviiriksi tulkittiin kaikki havainnot laulavista koiraista, pesistä, ruokaa kuljettavista emoista, varoittelevista linnuista sekä muista paikallisina sopivassa pesimäympäristössä havaituista linnuista. Jo yhdellä laskentakerralla saatu havainto tulkittiin reviiriksi.

4.2 Tulokset ja johtopäätökset

Selvitysalueella ja sen välittömässä lähiympäristössä tulkittiin pesivän kaikkiaan 14 lintulajia (taulukko 2). Lisäksi Siltavoudinkadun eteläpuolen kerrostalon katolla nähtiin soidintava turkinkyyhky (erittäin uhanalainen), jonka reviiriin Moision rantapuisto varmasti osana kuuluu. Myös taantunut leppälintu (kartta 4) voi pesiä viereisten talojen pihalla. Alueen linnusto on reheville puutarhoille tyypillistä. Siihen kuuluvat mm. mustapääkerttu sekä viime

vuosina runsastunut kultarinta. Harvinaisia tai uhanalaisia lajeja ei edellä mainittua turkinkyyhkyä lukuun ottamatta tavattu. Turkinkyyhkyn elinympäristöä ovat nimenomaan kaupungit ja taajamat. Se voi pesiä mm. kerrostaloalueilla. Linnustoon perustuvia suosituksia ei esitetä.

Kartta 4. Huomionarvoiset lintulajit.

Taulukko 2. Pesimälinnusto. (LC=elinvoimainen)

Tieteellinen nimi	Suomenkielinen nimi	Parimäärä	Status
Carduelis carduelis	tikli		LC
Columba palumbus	sepelkyyhky		LC
Corvus monedula	naakka		LC
Cyanistes caeruleus	sinitiainen		LC
Ficedula hypoleuca	kirjosieppo		LC
Fringilla coelebs	peippo		LC
Hippolais icterina	kultarinta	1	LC
Parus major	talitiainen		LC
Phoenicurus phoenicurus	leppälintu	1	LC
Phylloscopus collybita	tiltaltti		LC
Phylloscopus trochilus	pajulintu		LC
Sylvia atricapilla	mustapääkerttu		LC
Turdus merula	mustarastas		LC
Turdus pilaris	räkättirastas		LC

5. LEPAKOT

5.1 Menetelmät

Kaikki Suomessa esiintyvät lepakkolajit sisältyvät EU:n luontodirektiivin IV -liitteeseen, joten niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentäminen ja hävittäminen on kielletty.

Taulukko 3. Lepakkokartoitusajat ja vallinnut sää.

Päivä	Havainnointiaika	Sää
30.6.2025	2.08-2.16	Lämpötila +12 ºC, tuuli 1 m/s, pilvisyys 0/8
13.7.2025	1.27-1.38	Lämpötila +18 ºC, tuuli 1 m/s, pilvisyys 5/8

Lepakkoja havainnoitiin detektorilla (Echo Meter Touch 2 Pro) kahtena yönä (taulukko 3) kiertelemällä alueella ristiin rastiin. Sää oli kumpanakin yönä työhön hyvin sopiva. Havaittujen lepakkojen sijainti kirjattiin muistiin ja laji määritettiin. Lepakoiden esiintyminen kaikissa niissä rakennuksissa, joihin päästiin sisään, tarkastettiin 15.7.2025. Lisäksi etsittiin kolopuita.

Kartta 5. Lepakkohavainnot.

5.2 Tulokset ja johtopäätökset

Lepakkohavainnot on merkitty karttaan 5. Alueen eteläosan avoimella pihalla saalisti kumpanakin kartoitusyönä yksi pohjanlepakko. Paikka on lajille hyvin sopiva. Alueen lounaiskulman autiotaloon (mukaan lukien alapohja, merkitty karttaan 6 numerolla 1, kuva 4), viereiseen autotalliin (merkitty karttaan 6 numeroilla 2, kuva 5) ja Rummunlyöjänkadun varren pohjoisemman rakennuksen länsipäätyyn (sauna ja pesuhuone, merkitty karttaan 6 numerolla 4, kuva 7) päästiin sisälle. Niistä ei löytynyt lepakoita tai niiden ulosteita. Muut rakennukset (kuvat 6 ja 8) olivat lukittuja. Kolopuita ei löydetty.

Havaintojen perusteella vaikuttaa siltä, ettei alueella ole kovin suurta merkitystä lepakoille, vaikka pohjanlepakko käyttääkin sitä saalistusalueenaan varmaankin osana laajempaa Salonjoen varren ruokailualuettaan. Lepakoille tärkeitä alueita ei rajattu. Kaikkiin rakennuksiin ei päästy sisälle, ja niiden tarkastaminen lepakoiden varalta ennen mahdollista purkamista on suositeltavaa.

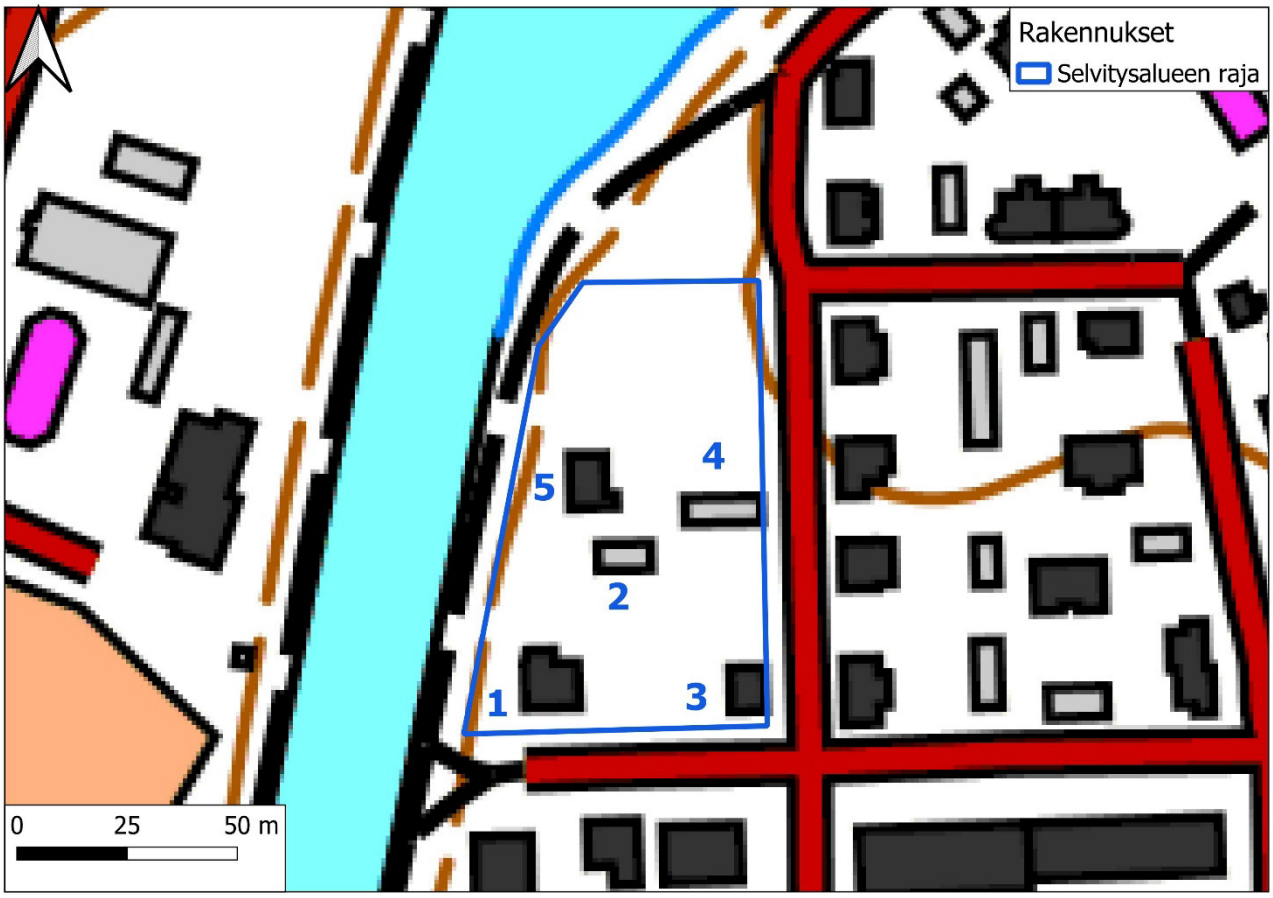

Kartta 6. Rakennusten numerointi.

Kuva 4. Rakennus 1.

Kuva 5. Rakennus 2.

Kuva 6. Rakennus 3.

Kuva 7. Rakennuksen 4 länsipää.

Kuva 8. Rakennus 5.

6. MUU LAJISTO

Selvitysalueella ei ole viitasammakon (EU:n luontodirektiivin IV -liitteen laji) kutupaikoiksi sopivia pienvesiä tai vesistöjä. Liito-oravan (EU:n luontodirektiivin IV -liitteen laji) papanoita etsittiin 22.5.2025 suurten puiden tyviltä, mutta niitä tai muitakaan merkkejä lajista ei löydetty. Alueelta ei ole myöskään aiempia liito-oravahavaintoja.

Suomen Lajitietokeskuksen aineistoissa (Suomen Lajitietokeskus 2025) ei ole selvitysalueelta tai sen lähiympäristöstä havaintoja uhanalaisista tai silmälläpidettävistä lajeista, EU:n lintudirektiivin I -liitteen linnuista, luontodirektiivin II- ja IV -liitteiden lajeista tai muista huomionarvoisista lajeista. Niitä ei havaittu nytkään.

7. YHTEENVETO

Lepakoiden esiintyminen lukituissa rakennuksissa on suositeltavaa selvittää ennen rakennusten mahdollista purkamista.

8. KIRJALLISUUS JA LÄHTEET

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Keskinen, H.-L., Raunio, A., Forss, S., Kartano, L., Karttunen, K., Kokko, A., Kontula, T., Koskela, K., Mäkelä, K., Pykälä, J., Ryttäri, T. & Väänänen, M. 2024. Luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointiohje, luonnos 15.5.2024. 281 s.

Kontula, T. & Raunio. A. (toim.). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018a. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018.

Kontula, T. & Raunio. A. (toim.). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018b. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s.

Lindholm, T. & Tuominen, S. 1993. Metsien puuston luonnontilaisuuden arviointi. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja A 3. 40 s.

luontotyyppienuhanalaisuus.ymparisto.fi/lutu/#

Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998. Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehti Kustannus & Tapio. 192 s.

Mäkelä, K. & Salo, P. 2024. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023. 374 s.

Suomen Lajitietokeskus 2025. http://tun.fi/HR.165, http://tun.fi/HR.1087, http://tun.fi/HR.1747, http://tun.fi/HR.3211 (haettu 14.8.2025).

Syrjänen, K., Hakalisto, S., Mikkola, J., Musta, I., Nissinen, M., Savolainen, R., Seppälä, *J., Seppälä, M., Siitonen, J. & Valkeapää, A. 2016. Monimuotoisuudelle arvokkaiden* metsäympäristöjen tunnistaminen. METSO-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet 2016-2025. Ympäristöministeriön raportteja 17/2016. 75 s.

Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus 2021. Suomen lajien alueellinen uhanalaisuusarviointi 2020. https://www.ymparisto.fi/punainenlista